Palveluosasto / Markkinayksikkö

2.10.2017

Perustuslakivaliokunnalle

Hallituksen esitys laiksi tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta, HE 82/2017

Ehdotetut muutokset ohjelmistotoimilupien sekä lyhytaikaiseen tai vähäiseen radiotoimintaan myönnettävien radiolupien myöntämisedellytyksiin, 25, 28, 36 ja 40 §

Ehdotuksen taustalla ovat tietoyhteiskuntakaaren vuonna 2015 voimaantulleet muutokset, joiden mukaan Viestintäviraston toimilupaviranomaisena tulee ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa säädettyjen myöntämisedellytysten täyttyessä myöntää ohjelmistotoimilupa tai radiolupa lyhytaikaiseen tai vähäiseen radiotoimintaan, jos kilpailevia hakemuksia ei ole. Toimilupaviranomaisena on kuitenkin valtioneuvosto silloin, kun kaikille säädetyt edellytykset täyttäville hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi lähetyskapasiteettia tai ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen. Valtioneuvosto myöntää ohjelmistotoimiluvat laissa säädetyin edellytyksin käyttäen tarkoituksenmukaisuusharkintaa.

Voimassa olevien tietoyhteiskuntakaaren säännösten mukaisesti toimilupaviranomaisen on myönnettävä ohjelmistotoimilupa sekä radiolupa lyhytaikaiseen tai vähäiseen radiotoimintaan, jos laissa luetellut toimiluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Yksi nykyisistä ehdoista on, ettei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä. Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä säännöstä ehdotetaan laajennettavan niin, että ohjelmistotoimiluvan myöntämisen edellytyksenä olisi myös se, ettei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan arpajaislain rahapelien markkinointia koskevaa kieltoa (62 §:n 2 momentin 1 kohta), kuvaohjelmalain 6 §:ää (lapsille haitallisten ohjelmien lähetysajat) taikka syyllistyvän kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. Tietoyhteiskuntakaaren 25, 28, 36 ja 40 §:ään ehdotetaan edellä kuvatunlaisia samansisältöisiä muutoksia.

Toimilupaviranomainen arvioisi kaikkien ehdotettujen edellytysten täyttymistä hakijan aikaisemman toiminnan perusteella. Merkityksellistä kaikkien ehdotettujen toimiluvan myöntämisen edellytysten osalta olisi, onko hakija osoittanut aikaisemmin selvää piittaamattomuutta pykälässä mainittujen ohjelmatoimintaa koskevien lainsäännösten noudattamisessa. Se, että nyt

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

ehdotetut edellytykset toimiluvan myöntämiselle eivät täyttyisi, olisi poikkeuksellista.

Ehdotetut muutokset koskien ohjelmistotoimiluvan peruuttamista, 32 §

Voimassa olevan tietoyhteiskuntakaaren mukaan toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos ohjelmistotoimiluvan haltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä tai toimilupaehtoja taikka syyllistynyt kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä säännöstä ehdotetaan laajennettavan niin, että ohjelmistotoimiluvan mahdollisena peruuttamisperusteena olisi myös se, että ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut arpajaislain rahapelien markkinointia koskevaa kieltoa (62 §:n 2 momentin 1 kohta) tai kuvaohjelmalain 6 §:ää (lapsille haitallisten ohjelmien lähetysajat).

Voimassa olevan tietoyhteiskuntakaaren 32 §:n 2 momentin mukaan toimiluvan peruuttamisen edellytyksenä on lisäksi, että toimiluvanhaltija ei kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa korjaa menettelyään.

Kummassakin ehdotuksessa muuttaa ohjelmistotoimilupien myöntämisedellytyksiä ja toimiluvan peruuttamisedellytyksiä on taustalla se, että ohjelmatoiminnassa käytetään Suomessa hallinnoituja rajallisia radiotaajuuksia. Tämän vuoksi ohjelmatoiminnassa tulisi aina noudattaa esimerkiksi arpajaislain rahapelien markkinointia koskevaa kieltoa ja kuvaohjelmalain lapsille haitallisten ohjelmien lähetysaikoja. Ohjelmistotoimiluvanhaltijat eivät aina ole sijoittautuneet Suomeen, mikä muodostaa viranomaisten valvontatoimenpiteille haasteen (päätösten tiedoksianto, mahdolliset uhkasakot).

Ehdotettu sääntely ei merkitsisi yleistä ja kattavaa ennakollista estettä sananvapauden käyttämiselle. Lisäksi ohjelmistotoimiluvan tai radioluvan hakijalla sekä ohjelmistotoimiluvan haltijalla toimiluvan peruuttamistilanteissa olisi mahdollisuus valittaa toimilupaviranomaisen päätöksestä yleiseen hallintotuomioistuimeen.

Televisio-ohjelmistojen ääni- ja tekstitysvelvoite, 211 §

Televisio-ohjelmistojen ääni- ja tekstityspalvelu liittyy näkö- ja kuulorajoitteisten sananvapauteen sisältyvään oikeuteen ottaa vastaan viestejä.

Ehdotuksen mukaan ääni- ja tekstitysvelvoite olisi liitettävä sellaisiin kaupallisten televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisöryhmiä. Nykyisin tällaisia kaupallisia ohjelmistoja olisivat käytännössä MTV3 ja Nelonen. Näitä ohjelmistoja lähettävät yritykset olivat velvoitettuja tuottamaan ääni- ja tekstityspalvelua kevääseen 2017 saakka. Nyt ehdotettujen säännösten nojalla on tarkoitus edelleen velvoittaa MTV3-

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

ja Nelonen- ohjelmistoja tarjoavat yritykset liittämään näihin ohjelmistoihinsa ääni- ja tekstityspalvelu.

Ääni- ja tekstitysvelvoitteen liittäminen ohjelmistoihin aiheuttaa kustannuksia televisiotoiminnan harjoittajalle. Ehdotuksen mukaan ääni- ja tekstitysvelvoitteesta aiheutuvat kustannukset eivät saa ylittää yhtä prosenttia kaupallisen televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta. Tämä sääntely, joka vastaa voimassa olevaa lakia, turvaa televisiotoiminnan harjoittajan asemaa ja estää ääni- ja tekstityspalvelusta aiheutuvien kustannusten nousemisen kohtuuttomiksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi